

Ehdotus Lapin maakunnan tulvariskialueiksi sekä tulvariskien hallintasuunnitelmien ja ympäristöselostuksen valmistelu

Johdanto

Viite: Laki (620/2010) ja asetus (659/2010) tulvariskien hallinnasta sekä laki (200/2005) ja asetus (347/2005) viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista

Lapin elinkeino-liikenne ja ympäristökeskus (ELY-keskus) pyytää lausuntoa seuraavista asiakirjoista:

- **Ehdotus Lapin maakunnan tulvariskialueiksi**
- **Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelu: osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen**

Ehdotuksessa merkittäviksi tulvariskialueiksi esitetään tulvariskien hallinnasta annetun lain (620/2010) 20 §:n mukainen tarkistus tulvariskien alustavaan arviointiin. Tarkistetun arvioinnin perusteella Lapin ELY-keskus ehdottaa merkittäviksi tulvariskialueiksi seuraavat alueet: Rovaniemen kaupunki, Kittilän kirkonkylä, Ivalon taajama, Tornion kaupunki ja Kemijärven kaupunki.

Rovaniemi, Kittilä, Kemijärvi, Ivalo ja Tornio nimettiin jo vuoden 2011 arvioinnissa merkittäviksi tulvariskialueiksi vesistötulvariskien perusteella. Kemijärven kaupungin alue nimettiin merenpinnan noususta aiheutuvan tulvariskin vuoksi vuonna 2018. Kemijärvellä Pöyliöjärven padon korottamisella on poistettu keskustaan kohdistuva merkittävä tulvariski, eikä Kemijärven aluetta enää ehdoteta nimettävän merkittäväksi tulvariskialueeksi.

Merkittävien tulvariskialueiden nimeäminen ja muu tulvariskien hallinnan suunnittelu perustuvat lakiin (620/2010) ja asetukseen (659/2010) tulvariskien hallinnasta sekä lakiin (ns. SOVA-laki 200/2005) ja asetukseen (347/2005) viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista.

Tausta

Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on tarkistanut arvioinnit vesistöjen ja merenpinnan noususta aiheutuvista tulvariskeistä Lapin alueella ja on valmistellut ehdotuksen alueista, joilla tulvariski voi olla merkittävä. ELY-keskusten

ehdotusten perusteella maa- ja metsätalousministeriö nimeää merkittävät tulvariskialueet ja asettaa niille tulvaryhmät maakunnan liiton ehdotuksesta vuoden 2024 lopussa. Merkittävälle tulvariskialueille laaditaan tulvavaara- ja tulvariskikartat sekä vesistöaluekohtaiset hallintasuunnitelmat tulvariskien estämiseksi ja vähentämiseksi. Nyt nähtävillä oleva ehdotus koskee vesistö- ja meritulvia.

Päävastuu vesistöalueiden ja merenrannikon tulvariskien hallinnan suunnittelusta on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla. Vesistö- ja meritulvariskien hallinnan suunnittelussa viranomaisten yhteistyö järjestetään vesistöalueittain niin sanotuissa tulvaryhmissä, jotka hyväksyvät elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten valmistelemat ehdotukset vesistö- ja meritulvariskien hallintasuunnitelmiksi. Näiden suunnitelmien lopullisesta hyväksymisestä päättää maa- ja metsätalousministeriö. Tulvariskien hallintasuunnitelmat vuosille 2022-2027 laadittiin ja hyväksyttiin vuonna 2021. Nyt kysymys on seuraavasta kierroksesta ja suunnitelmien laatimisesta kaudelle 2028-2033.

Tulvariskien hallintasuunnitelmien laatimisen yhteydessä tehdään viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (SOVA, 200/2005) mukainen ympäristöarviointi. Arvioinnin tulokset kuvataan ympäristöselostuksessa, joka esitetään erillisenä hallintasuunnitelman osana. Tässä vaiheessa yleisöllä on mahdollisuus saada tietoja suunnitelman tai ohjelman ja ympäristöselostuksen lähtökohdista, tavoitteista ja valmistelusta sekä esittää asiasta mielipiteensä. Lisäksi viranomaisia kuullaan ympäristöselostuksessa annettavien tietojen laajuudesta ja yksityiskohtaisuudesta. (SOVA-lain 8§)

Tavoitteet

Tulvariskien hallintaa koskevan lain (620/2010) tavoitteena on vähentää tulvariskejä, ehkäistä ja lieventää tulvista aiheutuvia menetyksiä sekä edistää varautumista tulviin. Lain tarkoituksena on parantaa myös varautumista sää- ja vesiolojen muutoksiin, erityisesti ääri-ilmiöiden yleistymiseen, ja edistää näin sopeutumista ilmastonmuutokseen.

Tavoitteena on tulvariskien vähentäminen erityisesti merkittävillä tulvariskialueilla vuosina 2028-2033 laadittavassa hallintasuunnitelmassa esitetyin toimenpitein. Kansalaisille ja etutahoille turvataan mahdollisuudet osallistua tulvariskien hallinnan suunnitteluun. Tarkoituksena on, että tulvariskien hallinnan suunnitteluprosessin ja eri tahojen osallistumisen tuloksena saavutettaisiin mahdollisimman laaja hyväksyntä sille, millä tavoin tulvariskien hallinta voitaisiin parhaiten järjestää suunnitelmassa tarkoitetulla alueella.

Tavoitteena on lisäksi edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien valmistelussa ja hyväksymisessä, parantaa yleisön tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia sekä edistää kestävästä kehitystä.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunto voidaan joko kirjoittaa suoraan alla olevaan kenttään tai lataamalla liite mukaan (pöytäkirjan tms). Voit myös lähettää lausunnon hyväksyttäväksi toiselle henkilölle organisaatiossasi ennen sen julkaisemista palvelussa.

Palaute on lisäksi mahdollista antaa sähköpostilla, tuolloin mieluiten word-dokumenttina Lapin ELY-keskuksen kirjaamoon: kirjaamo.lappi@ely-keskus.fi

Mikäli haluat antaa palautteen kirjallisena, se tulee toimittaa Lapin ELY-keskukseen osoitteeseen Lapin ELY-keskus, PL 8060, 96101 Rovaniemi

Aikataulu

Kuulemisen aikataulu on 15.3.2024- 17.6.2024

Valmistelijat

Lisätietoja Lapin ELY-keskuksessa antavat:

Johtava vesitalousasiantuntija Niina Karjalainen
Vesitalousasiantuntija Anna Kurkela

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi(at)ely-keskus.fi.

Vaihteen puhelinnumero on 0295 038 000.

Linkit

https://www.ely-keskus.fi/documents/10191/54594612/Kuulemisasiakirja+Turina+Lappi+2024+FI_final.pdf/f61c7461-1886-7571-5496-035a4a34621f?t=1710423258614 - Ehdotus Lapin maakunnan tulvariskialueiksi

<https://vesi.fi/aineistopankki/tulvariskien-hallintasuunnitelman-ja-ymparistoselostuksen-valmistelu-2024/> - Tulvariskien hallintasuunnitelman ja ympäristöselostuksen valmistelu: osallistuminen, tiedottaminen ja kuuleminen

<https://www.vesi.fi/tulvariskien-hallinta/> - Tulvariskien alustavien arviointien tausta-asiakirjat

<https://www.ely-keskus.fi/kuulutukset> - Kuulutus ELY-keskuksen sivuilla

Jakelu:

Enontekiön kunta
Inarin kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kittilän kunta
Kolarin kunta

Lapin aluehallintovirasto
Lapin liitto
Lapin pelastuslaitos
Metsähallitus
Muonion kunta
Museovirasto
Paliskuntainyhdistys
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Posion kunta
Ranuan kunta
Rovaniemen kaupunki
Saamelaiskäräjät
Sallan kunta
Savukosken kunta
Simon kunta
Sodankylän kunta
Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio
Tervolan kunta
Tornion kaupunki
Utsjoen kunta
Ylitornion kunta
Ympäristöministeriö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kurkela Anna
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Kurkela Anna
Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus